

ESCAPCEM EL CAPITALISME GLOBAL

construïm l'alternativa

el **perquè** de la situació econòmica que vivim
i les **respostes** des de l'esquerra transformadora

Candidatura d'Unitat Popular

Països Catalans, octubre de 2010

Redacció: Comissió de la campanya contra la crisi

Coordinació: Secretariat Nacional de la CUP

Correcció: Agnès Toda

Disseny gràfic: Joan Jubany

Escapcem el capitalisme global

construïm l'alternativa

El que teniu a les mans és un document redactat per la comissió de la campanya contra la crisi, coordinada pel Secretariat Nacional de la **CUP**, que pretén exposar el perquè de la situació econòmica que vivim actualment i les respostes que des de l'esquerra transformadora aportem per tal de superar-la.

Aquesta és una crisi global que afecta el funcionament i les bases del mateix sistema econòmic dominant que genera, de manera intrínseca al seu funcionament, unes desigualtats creixents entre els diferents sectors de la població i una acumulació de capital en molt poques mans.

És per això que, des de la **Candidatura d'Unitat Popular (CUP)**, apostem per la transformació de l'actual model econòmic mundial com a única via per posar fi a les desigualtats generades pel sistema capitalista i per iniciar el camí de consolidació d'una economia al servei d'una societat sostenible. Aquest canvi és a les nostres mans, les dels treballadors i les treballadores, i només arribarà a través de la presa de consciència, la unitat de les classes populars d'arreu i la mobilització com a eina de transformació.

Aquest treball que us presentem aporta propostes tant de caràcter global com municipal per fer front a aquesta crisi, més enllà dels petits canvis en el sistema, i aposta de manera decidida per la transformació social.

Països Catalans, octubre de 2010

3

1

Anàlisi conjuntura econòmica i social

Per tal de fer-nos una idea de la situació actual el primer que hem de fer és un exercici històric que analitzi en perspectiva l'evolució del sistema sociolaboral europeu.

Des dels seus inicis al segle XVIII, el capitalisme ha estat intrínsecament vinculat a la necessitat de creixement i ha estat sotmès a diverses crisis, la darrera de les quals és la que patim actualment.

Durant la Il·lustració, el moviment intel·lectual que es va desenvolupar bàsicament a final del segle XVIII, es va propugnar per primer cop la igualtat formal de tothom davant la llei, una igualtat necessària per a la burgesia enriquida per tal que els seus privilegis econòmics estiguessin acompanyats de drets polítics, i per tal d'assolir el poder polític i poder-ne fer fora a aquells que l'ostentaven per motius hereditaris.

Temps després, fruit de les lluites obreres, va néixer el dret al treball que pretén equilibrar la disfunció que es produeix quan es declara la igualtat legal entre empresari i treballador individual com a agents negociadors malgrat que existeix una manifesta desigualtat real per la posició de preeminència material del primer enfront del segon.

Les eines del dret al treball per equilibrar aquestes desigualtats són, bàsicament, l'establiment de mesures legals que fixen drets i unes mínimes condicions de treball, i el reconeixement d'una sèrie de drets col·lectius, entre els quals destaquen el dret de vaga (dret individual però d'exercici col·lectiu) i la negociació col·lectiva. Del dret al treball deriva, també, l'exercici real dels drets socials fonamentals, la possibilitat d'integració i les oportunitats de participació social.

A Europa, alguns d'aquests drets són molt tardans en una gran part d'estats i responen sempre a les demandes i les lluites de la classe treballadora i les classes populars en el seu conjunt. Així, per exemple, la jornada de 8 hores s'estableix per primer cop al món a Uruguai al segle XIX i, posteriorment, el 3 d'abril del 1919 (després de la vaga de la Canadiense) a l'estat espanyol.

Acabada la Segona Guerra Mundial, davant del perill que els governs europeus occidentals veien en l'emmirallament que la classe obrera podia fer del bloc soviètic i arran dels processos de lluita obrera a tot Europa, es van estendre els sistemes de seguretat social i la construcció de l'anomenat estat del benestar, que suposa un pas important en l'assimilació capitalista de la classe obrera occidental, mitjançant sistemes polítics socialdemocràtes.

Cal tenir en compte que aquesta situació es produeix fonamentalment a Europa i, en menor mesura, a l'Amèrica del Nord, on es produeixen lluites obreres i sindicals àmplies i significatives; a la resta de països no existeix una construcció tan estesa de l'anomenat estat del benestar o és, bàsicament, inexistent.

El desmembrament del bloc soviètic durant la dècada dels anys 80 del segle XX, juntament amb l'auge de diversos governs conservadors en diferents països occidentals, sobretot a partir dels governs de **Margaret Thatcher** i **Ronald Reagan**, van ajudar a conformar una revisió ideològica de la dreta cap a posicions econòmiques contràries al proteccionisme, que van bastir els fonaments polítics neoliberals.

Aquesta situació econòmica, anomenada globalització, ha consistit bàsicament en la lliure circulació de capitals, béns i productes a escala mundial (l'anomenada transnacionalització productiva), en la desregulació financera i en la penetració de la lògica del benefici en tots els àmbits de la vida quotidiana. Així, mentre per una banda es dóna absoluta llibertat a aquest flux de capitals, de l'altra s'intenta restringir la lliure circulació de persones (que és permesa únicament quan són mà d'obra amb els drets civils restringits) i, sobretot, es restringeixen els drets humans i laborals.

Els governs neoliberals basen la seva política en la privatització dels serveis públics i en la reducció dels impostos directes i progressius, però mantenen o augmenten els impostos indirectes. Així, es canvia la legitimació de l'estat, que passa de proveir serveis (salut, educació, etc.) a protegir, situació en la qual la part de l'estat que correspondria a les polítiques socials esdevé cada vegada més insignificant i, en canvi, la de l'àmbit de la seguretat pública i l'exèrcit obté cada vegada més importància.

Els partits socialdemòcrates occidentals lluny de cercar posicions alternatives a les proposades per la dreta neoliberal, n'han assumit els criteris econòmics i, de retruc, també la ideologia social, se'n distancien només en el discurs hipòcrita emprat per tal de seguir mantenint el suport de les classes populars.

Aquesta mateixa tendència s'ha repetit en els sindicats socialdemòcrates que van néixer amb l'objectiu de la defensa de la classe treballadora i que ara, a través de les subvencions i els alliberats, s'han acabat integrant al sistema econòmic per convertir-se en mers gestors de serveis i han acabat defensant únicament la lluita per situacions laborals individuals o molt restringides, sense oferir una vertadera alternativa al sistema econòmic, ja que n'han esdevingut copartíceps amb l'assumpció de les premisses econòmiques i la incorporació a l'«enginyeria del consentiment».

En aquest marc de globalització econòmica, les grans multinacionals comencen a deslocalitzar els seus centres de treball situats a països desenvolupats cap a països amb menys drets laborals.

Actualment, i en el context esmentat anteriorment, estem patint l'agressió més important al dret del treball. Des de fa alguns anys, grans empreses, estats i administracions públiques regides pels criteris neoliberals –cal entendre que el neoliberalisme no és res més que la política econòmica de la globalització– intenten desmuntar les fites aconseguides al llarg de més de 150 anys de lluites en defensa dels drets dels treballadors. Ho fan a través de mesures legals que reverteixen en mínims cada vegada més mínims –l'ampliació de la jornada màxima per a la Unió Europea n'és un exemple– i l'intent de dinamitar els drets col·lectius dels treballadors.

Primer, redueixen la plantilla de les empreses al mínim, a través d'externalitzacions i de l'amortització dels llocs de treball; després, intenten dividir la poca plantilla que queda, amb la negociació separatament de les condicions de treball per departaments o bé individualment, de manera que fan néixer sentiments corporativistes; i, en tercer terme, desarmen els agents negociadors mitjançant la mal anomenada pau social, la dependència governamental

i empresarial dels sindicats majoritaris i la utilització de l'amenaça de la deslocalització de les empreses si no es negocia a la baixa.

Tot això es duu a terme amb la complicitat dels sindicats majoritaris que tenen una dependència cada vegada més gran de les ajudes públiques que reben i d'altres prebendes que aconsegueixen de les empreses. Amb el que ells defineixen com a «diàleg social» faciliten el camí a un cúmul de retallades tant laborals com socials, un diàleg que no és més que la gestió d'un acord possible, que els porta a acceptar, en definitiva, la darrera oferta patronal per part d'un sindicalisme institucionalitzat que, d'aquesta manera, allunya el conflicte del seu àmbit natural.

Per acabar, l'allunyament dels centres de decisió de les plantilles a través de la creació de grups d'empreses o d'empreses satèl·lits on abans hi havia una única empresa o a través de la seva segmentació en centres sense relació amb els proveïdors ni els clients, de manera que esdevenen bàsicament un centre de cost de gestió financera prescindible en qualsevol moment, tanca la quadratura d'aquest cercle viciós.

Així doncs, en lloc de superar l'etapa del dret del treball i assolir cotes més grans de protecció social i garanties laborals, ens trobem, en l'actualitat, amb la destrucció de les condicions existents.

La recuperació de la consciència de la força col·lectiva dels treballadors i de les treballadores és cabdal per tal de fer front a les agressions i al discurs individualista de la dreta.

7

Crisi **financera**, crisi **econòmica**, crisi **energètica** i crisi **social**

La crisi actual ha esclatat a causa del col·lapse d'un model que basava l'absorció de la producció en el crèdit a una classe treballadora que ha vist com els seus salaris reals es reduïen en els darrers anys i només a través del crèdit podia mantenir els nivells de consum proposats pel capitalisme especulador.

Així, quinze anys de creixement econòmic sostingut han estat perfectament compatibles amb un afebliment de la classe treballadora i amb un empitjorament de les condicions de treball.

L'esclat de la bombolla financera ha agreujat aquesta situació i ha provocat el «tancament de l'aixeta» del finançament a les empreses i als particulars per part dels bancs i, de retruc, la davallada del consum. El descens de la demanda, conseqüència d'aquesta davallada, la dificultat de complir els pagaments a proveïdors i l'escanyament financer tanca la quadratura del cercle.

Si expliquem la situació d'aquesta manera, sembla que ens trobem davant d'una crisi econòmica important, però que únicament es diferencia de les precedents en la seva profunditat; cal, però, tenir en compte altres aspectes. Cal destacar, entre d'altres aspectes, la situació actual de depredació de la terra, la dependència energètica i el consumisme desafortat, promogut per instàncies empresarials i governamentals. En resum, ho podríem enquadrar tot en la política de creixement il·limitat que ha repercutit, també, en l'àmbit social.

La resposta dels governs a aquesta crisi ha estat emmarcada només des de l'àmbit estrictament econòmic amb la injecció de diners públics a la banca i a les empreses que més directament han causat aquesta situació sense qüestionar la dinàmica del sistema capitalista. S'han aplicat unes mesures que es consideren excepcionals per intentar salvar el model capitalista i continuar amb el mateix sistema que ens ha portat a aquesta situació. Per tant, la recepta contra la crisi que s'ha adoptat, s'ha traduït en la intervenció de diner públic més important de la història, no per salvar els més pobres, sinó per rescatar el sistema financer que ha causat aquesta crisi i els que tenien el control de les finances.

Aquesta tònica s'ha seguit en la rebaixa dels sous dels treballadors públics, en l'anunciada rebaixa en les pensions i en els anunciats plans d'ajustament que, com sempre, suposen la retallada de nombrosos serveis socials que serien, ara més que mai, imprescindibles per donar el suport a les persones que més ho necessiten. Així, entre d'altres, la flamant llei de dependència impulsada pel govern del PSOE queda ara, per manca de fons, en poc més que paper mullat.

8

Per acabar de reblar el clau, l'estat espanyol proposa l'enèsima reforma laboral que, seguint el camí iniciat per les anteriors, abarateix i fa més fàcil l'acomiadament i torna a retallar els drets de les treballadores i dels treballadors. Es tracta d'una reforma que aprofundeix en la privatització (com per exemple els serveis d'intermediació laboral) i que l'estat utilitza per llençar novament una part dels pocs sistemes socials que encara restaven a les seves mans al mercat.

Davant d'això, ens cal denunciar aquest fet, denunciar les contradiccions en què han caigut els que pretenen salvar o refundar el capitalisme i generar alternatives globals, no només des de l'àmbit econòmic, que visualitzin que la solució ha de venir per la superació del sistema i la introducció de valors a mitjà i llarg termini després d'una anàlisi-debat-reflexió.

Situació als **Països Catalans**

Els Països Catalans disposen d'una història pròpia i única en relació a l'associació obrera, la lluita pels drets de les treballadores i dels treballadors i la transformació social que neix en les diferents associacions obreres del segle XIX i s'estén en les vagues i lluites pels drets socials i laborals de principis i mitjan segle XX.

El naixement dels sindicats, hereus d'aquestes associacions obreres, permetran l'establiment d'unes experiències úniques que acabaran creant un veritable contrapoder obrer que queda escapçat per la victòria del feixisme en la guerra civil.

A més, els Països Catalans, d'una banda, tenen una tradició industrial (i dos sectors elevats a la seva màxima expressió en els darrers decennis: el turisme i la construcció) més important que a la resta dels estats espanyol i francès i, de l'altra, compten amb el fet que les matèries relacionades amb treball sempre han estat competència exclusiva de l'estat, si més no en la seva legislació bàsica, la qual cosa ha impedit una política pròpia en matèria laboral.

Els sectors industrials predominants al Principat han estat el tèxtil i, més endavant, la indústria metal·lúrgica relacionada amb l'automoció. Al País Valencià destaca en determinades zones la fabricació de calçat, joguines, gres, tèxtil, paper i mobles a l'estil tradicional. A les Illes destaca la indústria del calçat i de la pell i, a la Catalunya del Nord, la indústria agroalimentària.

En les darreres dècades, els sectors del tèxtil, del calçat i de les joguines han patit una davallada molt important perquè han patit la deslocalització promoguda per la globalització i per l'opció de les empreses autòctones de la fabricació en d'altres països, amb el manteniment aquí de la distribució dels productes.

Cal destacar, també, que una part de la indústria ha estat traslladada cap al centre de la península per apropar-la a Madrid i allunyar-la de la «perifèria» en un model calçat del francès d'enriquiment del centre i espoli de les perifèries.

En aquesta conjuntura arribem al moment present en què patim una crisi econòmica (però no només econòmica sinó energètica i social, també) provocada per una nefasta política financera en l'àmbit mundial, agreujada al nostre país per la dependència econòmica de determinats sectors, com la construcció indiscriminada amb finalitats especulatives.

En aquests darrers anys doncs, el capital ha experimentat un creixement desorbitat dels seus beneficis que s'ha basat en la sobreexplotació dels treballadors i, per tant, en la precarització del mercat de treball. La precarització es va iniciar de manera important amb la contrareforma laboral de l'any 1994 en què les ETT van ser legalitzades, juntament amb l'acomiadament objectiu, una contrareforma que va dur com a resultat una ampliació de l'acomiadament ja que l'abaratia. Des de llavors els drets laborals han anat patint constants retallades amb l'aprofundiment de la patronal en les desregularitzacions de les relacions laborals i la privatització dels serveis públics.

En aquest context, avui dia, en tots els sectors econòmics dels Països Catalans s'està destruint ocupació. La indústria, amb l'automoció al capdavant a través d'ERO autoritzats pel govern central i pels governs autonòmics a **Ford, Seat, o Pirelli**, i la repercussió d'això sobre les empreses auxiliars de l'automòbil ha creat 68.156 nous/noves desocupats/ades amb un augment de l'atur en el sector del 62,10%. La construcció, a través de l'expulsió de tots els temporals, que en el sector són la majoria, ha aportat durant els últims 12 mesos 94.124 nous/noves desocupats/ades, fet que suposa un increment del 133,59% de l'atur en el sector. També en el sector serveis s'ha incrementat l'atur en termes comparatius anuals en 201.831 persones, l'increment en aquest cas és del 55,96%.

A banda, de manera més silenciosa i no tan evident en els mitjans de comunicació, la destrucció dels llocs de treball en les pimes (que cobreixen el 75% dels llocs de treball) ha estat constant.

Al febrer d'aquest any s'arribava al Principat a un màxim històric en les dades d'atur: s'incrementava en 23.730 persones, una pujada del 5,21 % respecte del gener –en què hi havia un total de 480.000 persones aturades–. Malgrat tot, és al País Valencià on l'atur ha augmentat més en aquest any en termes relatius, amb un increment del 71,42% el mateix febrer. Igualment, és destacable que a les illes Balears i Pitiüses s'ha creat ocupació durant el passat mes, concretament 80 llocs de treball, tot i que en el darrer any la xifra d'aturats/ades hi hagi incrementat en un 53,86%. Quant a províncies, Castelló és on més s'ha destruït ocupació en el darrer any, tant a escala estatal com nacional, amb un augment de l'atur del 122,98%, malgrat que també és destacable l'increment del 87,90% a la província de Lleida.

La Catalunya del Nord, amb més de 400.000 habitants, segueix estant en una situació econòmica marginal amb una taxa d'atur sobre el 15%, cinc punts per sobre de la mitjana de l'estat francès.

L'augment de l'atur ha incrementat la demanda de serveis socials i la conflictivitat social. Això s'agreuja quan els treballadors i les treballadores deixin de percebre la prestació d'atur.

Val a dir que els serveis socials ja eren precaris abans d'iniciar-se la crisi i que actualment ja es troben col·lapsats. El precari finançament tant autonòmic com local en té bona part de culpa, i també la manca de voluntat política de tenir uns serveis socials dignes.

L'augment de la conflictivitat social genera una resposta de l'estat en forma de repressió a qui es mobilitza davant la crisi i o a qui ofereix qualsevol mena de dissidència.

Així, veiem com una crisi, conseqüència de l'evolució del capitalisme que ha utilitzat la banca i la pressió salarial per incrementar la seva plusvàlua, és aprofitada per les multinacionals per reajustar-se a la conveniència dels seus beneficis i per l'estat per tal de fer callar qualsevol mena de dissidència. La crisi, per tant, l'acaben pagant els treballadors i les treballadores amb atur i repressió directament i de manera indirecta, perquè les ajudes per al salvament de la banca van en detriment de la resta de despeses, entre elles les socials. Aquestes mesures, a més, s'hauran de pagar amb l'emissió de més deute públic, un pagament que hipotecarà encara més la despesa social del futur.

L'augment de la tensió social ja està essent aprofitada pel populisme d'extrema dreta. El seu discurs reduccionista fomenta l'aparició de brots racistes i xenòfobs als barris més populars. Hem d'estar amatents i respondre desemmascarant els veritables culpables de la crisi.

Així, doncs, totes aquelles polítiques encarades a fer pagar la crisi a les classes treballadores no només no ajudaran a superar-la, sinó que l'agreuaran, de la mateixa manera que la reducció crònica del seu poder adquisitiu ha estat un dels principals motius pels quals actualment ens trobem amb dificultats econòmiques globals. D'aquesta manera, cal aprofundir en la redistribució de la riquesa, directament i indirecta, per així poder edificar un model que no requereixi de l'especulació financera o immobiliària, sinó que es basi en la producció, l'estabilitat i el benestar.

Respecte de tot aquest escenari cal prestar especial atenció al moviment obrer català que ha estat sempre organitzat i actiu sense que mai hi hagi hagut uns sindicats nacionals i de classe forts (com ha passat, per exemple al País Basc amb **ELA** i **LAB** i a Galícia amb **CIG** i la **CUT**), predominant històricament el sindicalisme d'arrel llibertària. Val a dir que els independentistes catalans no s'han enquadrat mai en un únic sindicat sinó que trobem afiliats tant a sindicats nacionals i de classe com a altres sindicats alternatius d'abast nacional o estatal i, fins i tot, als sindicats estatals anomenats majoritaris.

Actualment ens trobem amb una preeminència dels sindicats majoritaris en l'àmbit estatal (**CCOO**, **UGT**, **CGT** francesa, etc.), la presència encara no prou significativa de sindicats nacionals i de classe (**Intersindical-CSC** i **COS**) i una implantació en expansió del sindicalisme alternatiu (**CGT**, **IAC**, **Intersindical Valenciana**, etc.).

2

La **CUP** i el model de **canvi social**

Des de la **Candidatura d'Unitat Popular** (CUP) apostem per la transformació de l'actual ordre econòmic mundial com a única via per posar fi a les desigualtats, generades per un sistema capitalista cada cop més agressiu que necessita que la major part del món segueixi immers en la pobresa per tal de mantenir grans acumulacions de capitals en mans d'una minoria.

Cal promoure ara i aquí vertaderes polítiques públiques de transformació que treballin per assolir l'extensió del concepte de democràcia, no sols quant als drets civils i polítics, sinó també quant a les relacions socials i a la vida econòmica. La democràcia política i social se situa, d'aquesta manera, en aquell procés d'igualació per transformar les relacions socials basades en la subordinació, la opressió o la dominació que constitueixen la base de l'actual sistema social i econòmic.

Cal una nova acció democràtica de transformació que vingui a posar fi a l'actual mercantilització social, que suposa el domini del sistema capitalista sobre totes els àmbits de la vida de l'individu, per augmentar els límits d'igualtat i llibertat com a fórmules democràtiques capaces de crear resistències a la subordinació i d'articular canvis en les relacions de producció, amb l'objectiu final de garantir el reconeixement dels drets a la ciutadania i de l'accés universal als béns i als serveis de la comunitat.

Cal apostar per un model que fomenti la participació ciutadana en contraposició de l'ideari neoliberal que cedeix l'espai urbà i social al mercat, en detriment dels serveis públics. Cal reprendre la noció autèntica de ciutadania com a subjectes actius i actives de drets i deures envers la societat. Cal cercar solucions transformadores, és a dir, programes universals de benestar social, tributació progressiva, polítiques macroeconòmiques per a la creació de condicions de plena ocupació, un sector públic sòlid, una proporció significativa de propietat pública o col·lectiva i la presa de decisions democràtica de les prioritats socioeconòmiques bàsiques. Al mateix temps, cal potenciar solucions que pretenguin corregir els resultats no equitatius. Ara bé, una vertadera transformació positiva passa no només pel canvi de les estructures sinó també de les relacions humanes basades en una ètica justa que promogui la reciprocitat i la solidaritat, a través del reconeixement de l'altre i de la pluralitat de subjectes i gèneres. La justícia està estretament lligada a la superació de la subordinació, al mateix temps queda fortament vinculada a la idea de llibertat i igualtat i, en conseqüència, a la demanda de reconeixement. El repte social és incorporar la idea que igualtat és una condició per a la llibertat i, per tant, cal ser coherents, també, en el repartiment dels beneficis de l'activitat humana per evitar els problemes de la desigualtat.

En aquest sentit cal superar l'actual concepció emprada pels successius governs que redueix la ciutadania i els seus drets a simples usuaris d'uns serveis personals; per fer-ho cal basar l'acció del govern en l'assistència a determinats col·lectius (gent gran, discapacitats, persones immigrades...), en lloc d'encarar el repte de garantir la igualtat efectiva entre tots els ciutadans i totes les ciutadanes, i deixar de tractar-nos com a usuaris per situar la ciutadania com a subjecte de drets més enllà de la seva edat, classe social, gènere i procedència.

Així, doncs, com a objectiu final cal iniciar el camí per **consolidar una economia al servei d'una societat sostenible** que ens permeti a totes i tots accedir i autogestionar els diners

públics, tregui de les mans privades i especuladores aquests milers de milions d'euros regalats, i permeti a les persones afrontar aquesta situació de crisi.

En suma, des de la **CUP** creiem que no pot haver-hi un marc de relacions laborals veritablement just en un model econòmic capitalista i que és del tot imprescindible encetar la via cap al socialisme a partir de la nostra capacitat d'incidència en les classes populars des del municipalisme.

El camí cap a la transformació social

Per tal d'arribar als objectius descrits en apartats anteriors, entenem que des de la CUP hem de donar passos fermes, tant des del carrer com des de les institucions, en diversos aspectes com ara:

a) Defensa de l'**autonomia obrera** i lluita contra la precarització

La **CUP**, com a organització socialista i, per tant, de classe, ha de formar part de i donar suport a totes aquelles iniciatives i lluites que serveixin per atorgar poders a les classes populars de les quals forma part de manera indissoluble. Això vol dir que hem de donar un decidit suport al cooperativisme i a l'economia social, i prioritzar, tant en el nostre fer diari com en el nostre treball en les institucions, les cooperatives i altres formes organitzatives d'economia social més justa, en tots els aspectes. Per exemple, hem d'apostar per donar-los preferència en les institucions en l'obtenció d'ajuts, en la cessió de locals públics o en la subcontractació de serveis (*catering*, etc.) i, des de l'àmbit institucional, cal facilitar-los publicitat gratuïta en els mitjans de comunicació (webs, revistes, etc.) i presència preferent en fires, trobades, etc. organitzades pels diferents estaments institucionals.

També caldria avaluar la possibilitat d'impulsar el cooperativisme en els serveis administrats pels ajuntaments. Es pot plantejar la creació de cooperatives dirigides pels treballadors en tot aquest àmbit municipal.

14

En el camp del treball cal dur a terme mesures urgents contra les deslocalitzacions. Els Països Catalans no poden ser un territori de ningú on s'implantin negocis volàtils que avui són aquí i demà desapareixen deixant un rastre de desocupació, evasió fiscal i destrucció del teixit social i econòmic. Per tant, cal que condicionem que tots els ajuts i totes les cessions de sòl públic que duguin a terme les institucions s'instaurin amb un compromís de continuïtat en l'activitat en unes condicions laborals que no es puguin alterar en cap cas en perjudici dels treballadors i de les treballadores. L'incompliment d'aquest compromís donaria lloc a un sistema d'indemnitzacions de l'empresa a l'administració i als treballadors/ores suficientment elevades com per causar un efecte dissuasiu del tancament i de la deslocalització.

També, i per tal d'impedir les deslocalitzacions, s'haurien de desenvolupar i implementar mesures que les impossibilitessin. Per això s'haurien de crear, entre d'altres, impostos sobre els fluxos internacionals de capital i s'hauria d'actuar decididament en la universalització tant dels drets laborals com de requeriments ambientals. Entenem que la CUP hauria de ser la impulsora d'aquesta universalització als Països Catalans o que, si més no, hauria de formar part d'aquelles iniciatives que ja s'hagin endegades en aquest sentit.

Cal que la CUP es comprometi amb l'estabilitat i els drets dels treballadors i treballadores, cal que impulsi allí on sigui present la signatura del compromís per a l'estabilitat. Aquest

compromís passa, d'una banda, per acabar amb la temporalitat dins de la contractació que efectua la pròpia administració, respectar els drets laborals com la revisió salarial i el dret a la promoció, activar mecanismes de discriminació positiva envers les treballadores i ampliar l'acció social a la qual té dret el personal de l'administració, entre d'altres. I, de l'altra, passa per exigir aquest mateix grau de compromís amb els drets dels treballadors i de les treballadores a les empreses a les quals subcontracta alguns dels serveis que no pot dur a terme l'administració per si mateixa o a les empreses a qui ofereix concessions o concursos, de manera que els ha d'exigir com a primera condició a complir per presentar-se al concurs o a la sol·licitud la signatura de l'anterior compromís.

Cal que **tota empresa amb amenaça de tancament, deslocalització o ERO possibiliti la seva cessió en usdefruit al col·lectiu de treballadors i de treballadores disposat a fer-se'n càrrec** de la seva viabilitat i producció, amb ajuda pública per al seu reflatament i assessorament.

Cal la derogació de la legislació que permet l'acomiadament lliure i l'abolició dels expedients de regulació d'ocupació, la subcontractació, els contractes temporals i les ETT, així com la reducció de la jornada laboral a 35 hores, sense disminució salarial amb l'eliminació total de les hores extres i el repartiment del treball.

S'ha de promoure la **internalització de les plantilles externalitzades o subcontractes** per part de les empreses matrius i la consolidació de l'ocupació temporal en fixa amb l'establiment de límits a la temporalitat i a les subcontractacions, ja que estan a la base de la precarització.

15

També, i com una part d'aquest model econòmic pel qual apostem, s'ha de potenciar un canvi de model productiu d'acord amb el cobriment de necessitats i no de la maximització del benefici. Per això, cal promoure alhora altres sectors econòmics amb potencial de futur: el sector primari, els «oficis» –amb la potenciació de la reparació, en comptes de llençar els aparells trencats per comprar-ne de nous, la rehabilitació d'edificis en comptes de la construcció desmesurada, etc.–, els serveis personals i mediambientals, l'oci creatiu i productiu, el turisme actiu, etc.

La defensa d'aquesta autonomia obrera s'ha de fer des de les institucions però també des de les fàbriques i des dels carrers. Cal donar suport a i participar en totes les mobilitzacions assembleàries i transformadores endegades pels treballadors i per les treballadores de les empreses i impulsar i donar cobertura a les experiències de cogestió i autogestió que aquests treballadors i aquestes treballadores proposin. Cal, doncs, **promoure l'autogestió com a mitjà i fi en l'economia i en la societat**, com a garantia dels drets socials i de la cura de la vida, en comptes de l'especulació i del creixement econòmic.

Com qualsevol tipus de canvi, s'ha de començar per l'arrel, amb un treball constant i segur des de tots els col·lectius i des de totes les associacions, que es posi a la pràctica en totes les empreses i administracions.

Per tant, es proposa:

- Formar part i col·laborar en totes aquelles iniciatives i lluites que serveixin per atorgar poder a les classes populars.
- Donar un decidit suport al cooperativisme i a l'economia social.
- Dur a terme mesures urgents contra les deslocalitzacions.
- Impulsar la signatura del compromís per l'estabilitat.
- **Derogar la legislació que permet l'acomiadament lliure.**
- **Internalitzar les plantilles externalitzades.**
- **Promoure l'autogestió com a mitjà i fi en l'economia i en la societat.**
- **Reduir la jornada laboral a 35 hores** sense disminució salarial.

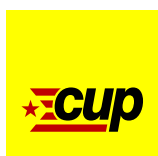
b) La defensa dels **drets col·lectius**

16

La defensa d'una societat més justa passa, inevitablement, per primar l'interès públic en detriment de l'individual, fet que es tradueix en la necessitat d'aturar el desmantellament de l'anomenat estat del benestar i revertir-ne la tendència privatitzadora que duen a terme els successius governs

Cal aturar les privatitzacions dels serveis públics i revertir aquesta situació amb la preservació dels béns i serveis que conformen el sector públic municipal i el foment de la bona gestió, la transparència i el disseny de l'execució. Cal escoltar la ciutadania i donar-li el protagonisme que realment li pertoca. L'actual model de gestió pública, de caire liberal, està fortament arrelat en les polítiques dirigides als serveis socials. Amb l'empara en una pretesa voluntat d'aconseguir una major planificació i un major control de la gestió i de l'avaluació de resultats, s'ha produït una progressiva privatització dels serveis públics. Difuminar les fronteres entre sector públic i privat debilita les responsabilitats i pot incrementar el malbaratament dels recursos i el descontrol democràtic. És imprescindible optar per una nova gestió pública deliberativa, vertaderament propera al ciutadà/ana i que els faci participants.

Hem de promoure i impulsar la gestió pública dels serveis públics, la qualitat dels serveis que presta l'administració té a veure amb la responsabilitat, la transparència i el compromís en la seva gestió pública. És necessari mantenir els serveis bàsics en mans públiques com a garantia que els criteris sota els quals es gestionaran seran els d'igualtat, universalitat en l'accés, vocació del servei a la ciutadania... i no criteris merament empresarials.

Així doncs, cal apostar per la universalitat. L'administració no pot limitar-se a contemplar accions socials puntuals per col·lectius desafavorits sinó que ha d'encarar el repte de la igualtat, sota la perspectiva de garantir l'accés universal als béns i als drets de tothom. Cal crear un marc de referència col·lectiu i universal, el debat entre assistència social universal o específica s'ha de superar en pro una idea de justícia social i de drets universals a través de solucions transformatives, és a dir, programes universals de benestar social. Si es manté la lògica d'assistència específica, també es continuarà mantenint un sistema de classificació social altament agressiu. El respecte d'aquells col·lectius amb mancances o especificitats també passa pel llenguatge ocult del nostre model d'actuació social. Oferir un servei universal implica, automàticament, reconèixer un valor idèntic a un ciutadà que a qualsevol altre sense distincions.

Caldria avaluar també si des de l'àmbit municipal es generen les necessàries polítiques d'ajut a les persones que es queden aturades en l'actual context de crisi. Es podria estudiar la gratuïtat del transport públic, de l'aigua, de l'electricitat... En un àmbit més general, caldria estudiar la implantació d'un subsidi d'atur indefinit per a les persones aturades, gestionat des de l'àmbit municipal.

Un altre dels aspectes a destacar dins d'aquesta defensa dels drets col·lectius en pro d'una major igualtat d'oportunitats i en la millora de la qualitat de vida és la implantació d'una renda bàsica o un salari social que ha d'aturar la precarització tant laboral com social de les classes més desafavorides. És evident que a partir de l'aprovació, l'any 1988, de la nova llei de treball del PSOE es va autoritzar les empreses a emprendre un nou model de contractació que oferia la possibilitat d'augmentar el nombre de llocs de treball en detriment de les condicions laborals i amb l'important greuge de la precarització. Aquesta política va significar una degradació creixent i imparable dels contractes laborals tal i com ja havia succeït en d'altres països com Anglaterra i els seus processos de desregularització laboral. A més, cal tenir present una altra realitat: part de l'atur existent sembla haver adquirit un caràcter estructural difícil de combatre amb les consecutives polítiques d'ocupació. Davant aquests dos fets, la **CUP** ha de plantejar la proposta de la renda bàsica universal, en el model anomenat fort, capaç de cobrir les necessitats bàsiques i d'incrementar les possibilitats de negociació laboral de tot treballador/ora, com a mesura pal·liativa i eina de justícia social. La renda bàsica no suposa desincentivar el treball remunerat sinó permetre redignificar socialment aquelles persones que es veuen excloses o en situacions de subordinació, és una mesura d'igualació perquè és de caràcter universal. El concepte de renda bàsica és indeslligable d'una redistribució dels salaris d'acord amb la plusvàlua creada pel treballador/ora i no per la quantitat de treball ofert. Per fer efectiva la justícia en termes econòmics és necessari que es doni una igualtat d'oportunitats, de resultats i de tractament. L'estat del benestar entra en crisi quan el sistema capitalista no està disposat a esmenar aquelles persones no funcionals per al sistema; per aquest motiu, la renda bàsica també es pot entendre com a últim recurs a mode subsidiari quan fracassen els processos formatius i educatius o la possibilitat de cercar feina.

D'altra banda, la promoció de la renda bàsica ha d'anar acompanyada d'altres mesures que es fan cada cop més imprescindibles com la reconsideració de plantejar tot el treball com a creador de riquesa i no tan sols el treball remunerat. Un exemple d'aquest fet són les tasques domèstiques, reivindicació que ha de ser assumida definitivament a través de les mesures econòmiques

i socials que es duguin a terme. És imprescindible que des de l'administració s'asseguri aquest seguit de reconeixements i drets que han de ser adquirits per tota la ciutadania.

És clar, també, que aquests drets col·lectius proposats requereixen d'una inversió per part de l'administració que sovint ve condicionada per les entitats financeres que li donen fons i liquiditat fins a dia d'avui en què, en una curiosa nacionalització capitalista, és l'estat qui ha injectat diners en aquestes entitats, que han servit per maximitzar el propi benefici dels bancs –els quals gairebé no han reduït guanys, respecte el 2007.

És per això que davant d'aquests fets i propostes, que només persegueixen el guany privat, mitjançant la intervenció pública, cal reclamar, un cop més, que el bé col·lectiu prevalgui en les mesures que es prenguin i que, més enllà de salvar empreses privades de sectors estratègics com aquest, s'impulsi una vertadera banca pública que prioritzi les actituds ètiques i les necessitats col·lectives, per damunt del guany privat i especulatiu, basat en el fum de les finances i en nombroses participacions en empreses de guerra. Aquesta banca pública ha de facilitar el finançament a qui realment el necessita i a projectes socials i ambientals sota un control, com el seu nom indica, públic.

Per tant, es proposa:

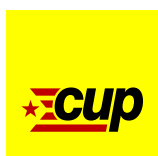
- Aturar les privatitzacions dels serveis públics i revertir aquesta situació.
- Promoure i impulsar la gestió pública dels serveis públics.
- Garantir l'accés universal als béns i drets de tothom.
- Generar polítiques d'ajut a les persones que es quedin aturades.
- Implantar una renda bàsica de model fort.
- Impulsar una vertadera banca pública que prioritzi les actituds ètiques i les necessitats col·lectives.

18

c) Defensa de la **territorialitat** i l'**autodeterminació**

Des de la **CUP**, en el nostre camí cap a l'autodeterminació i la independència, hem de fer passos en la creació d'un marc socioeconòmic català, que no és res més que el legítim dret que, com a poble, tenim els catalans i les catalanes d'organitzar el nostre àmbit econòmic, social i laboral.

Aquest marc, cap al qual cal avançar, no garanteix unes relacions laborals més justes, de manera que un cop l'haguem assolit caldrà vetllar per tal d'assolir-les i no deixar-ne la gestió en mans d'aquells i d'aquelles que han hipotecat el nostre futur com a poble i han jugat amb la dignitat de les classes populars.

L'espai socioeconòmic català que nosaltres volem és aquell que respon a les necessitats del conjunt de la classe treballadora dels Països Catalans i no als interessos de les multinacionals i transaccionals, que són, en realitat, les que marquen la pauta a seguir al conjunt dels estats mundials.

Amb això, aconseguirem millorar les condicions de vida de les catalanes i dels catalans, i superar les desigualtats socials i de gènere...

Cal avançar cap a un canvi profund i radical de l'actual marc jurídic laboral, per això cal acordar-ne un de nou regit per l'estatut dels treballadors i de les treballadores dels Països Catalans que ha de comptar amb el suport d'una nova llei orgànica de drets sindicals.

d) Suport a les **organitzacions transformadores**

Des de la **CUP**, en base als nostres principis ideològics, hem de fer pinya amb totes aquelles organitzacions sindicals compromeses en una transformació social real que avanci cap a un marc de decisió que compregui la totalitat dels Països Catalans en el seu conjunt.

Des del respecte escrupolós a l'autonomia de cada organització cal que ens manifestem favorables a la unificació dels sindicats nacionals i de classe des d'una reflexió feta per les parts afectades i iniciem un procés de confluència amb totes les organitzacions sindicals que defensin una transformació social en el marc de la unitat popular.

Cal, també, donar suport a aquelles iniciatives sorgides de les classes populars i de col·lectius de treballadors i treballadores que s'autoorganitzin i que lluitin per aquests objectius.

Tot això significa, entre moltes d'altres coses, participar i impulsar plataformes comarcals o territorials contra la crisi –canalitzadores de la lluita contra la crisi al territori amb l'objectiu de desemmascarar els veritables culpables de la crisi–, estendre la idea que aquesta és una crisi sistèmica i no merament econòmica, solidaritzar-nos amb qui més pateix la crisi (aturats, ERO), fomentar el suport mutu (banc d'aliments, banc del temps, assessorament legal i laboral, psicològic... més enllà dels canals oficials), donar suport a les mobilitzacions fetes al territori i fer xarxa en aquestes taules amb sindicats, associacions de veïns, organitzacions de l'El, assemblees d'aturats...

També impulsar mitjançant mocions les taules municipals anticrisi –especialment adreçades als municipis on tenim representació. Aquestes taules farien una doble funció: d'observatori de la crisi al municipi i de generadores de propostes de mesures que assumeixi l'ajuntament. En formarien part els grups municipals, els sindicats, les associacions de comerciants, de veïns, de petites i mitjanes empreses, les altres associacions que treballen en l'àmbit dels serveis socials, etc.

L'objectiu és que les mesures anticrisi preses pels ajuntaments no siguin fetes només pels grups polítics sinó que hi participin altres agents implicats. Les propostes a presentar per part de la **CUP** poden sorgir de les plataformes comarcals o territorials.

Cal, també, impulsar i participar en xerrades i cursos de formació sobre la taxa Tobin, la renda bàsica, el decreixement, les mesures mediambientals globals... així com participar en les campanyes que des d'aquests sectors es generin i es considerin adequades.

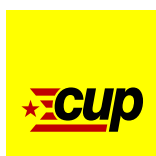
A més, s'ha de fomentar i/o participar en campanyes d'iniciativa legislativa popular sobre l'augment d'impostos directes a rendes més altes, la jornada de 35 hores... Encara que no s'aconsegueixi que tirin endavant són campanyes de sensibilització i apropament a la ciutadania. També s'ha de participar a escala nacional en campanyes i mobilitzacions d'aquest abast en contra de la crisi, el tancament d'empreses, etc. Aquesta participació en les mobilitzacions de treballadors i treballadores en lluita s'ha de manifestar, també, en forma de pancartes, la cessió d'espais a sindicats i comitès en publicacions de la CUP i altres mitjans als que tinguem accés (publicacions municipals, per exemple).

La lluita per l'emancipació nacional i social s'ha de dur a terme conjuntament des del carrer i les fàbriques sense formar compartiments estancs, és per això que cal estar en contacte directe amb la resta d'organitzacions que des de la base lluitin per aquests mateixos fins per constituir una vertadera unitat popular.

Per tant, es proposa:

20

- Fer pinya amb totes aquelles organitzacions sindicals compromeses en una transformació social real que avanci cap a un marc de decisió que compregui la totalitat dels Països Catalans.
- Donar suport a aquelles iniciatives sorgides de les classes populars i de col·lectius de treballadors.

4

Mesures concretes en l'àmbit local

En l'àmbit local presentem 15 mesures que corresponen a un canvi de model d'economia i de societat que defensem, propostes concretes a executar, que queden dins l'àmbit de competència municipal i que són les següents:

1

Assumpció d'un paper actiu de defensa dels treballadors i de les treballadores: L'Ajuntament ha de defensar la permanència de les activitats industrials susceptibles de deslocalització, encara que no siguin rendibles, amb l'estudi i l'oferiment suport públic davant les vies alternatives de continuació de l'activitat que comptin amb la participació activa dels treballadors i de les treballadores.

2

Lluitar contra la temporalitat: L'Ajuntament ha d'assumir com a pròpia la lluita per acabar amb la temporalitat dins la contractació que efectua el propi ens local mitjançant la signatura del compromís per l'estabilitat, que s'hauria d'exigir a les empreses que es subcontractin com a primera condició a complir i una clàusula d'estabilitat a establir per aquelles empreses que participin en els diferents concursos impulsats per l'ens municipal.

3

Promoure cooperatives: Cal que l'ajuntament prioritzin les cooperatives i altres formes organitzatives d'economia social a través de la preferència en l'obtenció d'ajuts, cessió de locals, subcontractació de serveis al propi ens local, publicitat gratuïta als mitjans públics i presència en fires.

4

Desplegar una política d'hisenda municipal basada en la justícia distributiva: Cal una tributació progressiva. Per tal de finançar les mesures per la igualtat social i d'urgència pels casos que sobrevindran en els propers mesos, cal que l'Ajuntament disposi de fons per continuar duent a terme la seva funció social redistributiva; per tant, des de la CUP apostem per augmentar els impostos a totes aquelles empreses i particulars que més guanyen i han guanyat a través d'impostos més o menys progressius com l'IBI, etc.

5

Accedir als serveis públics: L'ajuntament ha de garantir l'accés als serveis públics a tothom independentment de la seva capacitat econòmica o del seu estatus social, uns serveis públics que han d'ésser universals i de qualitat.

6

Municipalitzar els serveis: Cal una municipalització plena dels serveis que, en l'actualitat, l'ajuntament ofereix en règim de concessió. La municipalització implica un control absolut de l'ajuntament sobre els preus que s'apliquen –i, per tant, la possibilitat de l'abaratiment mitjançant la pressió social (la qual cosa significa que tothom en pot fer ús independentment dels seus ingressos)– i unes millors condicions de treball per als professionals que hi treballen. A més a més, els beneficis econòmics que anteriorment es quedava l'empresa concessionària, ara són recaptats en la seva totalitat per l'administració pública. Cal que el ple adopti el compromís de no externalització ni privatització dels serveis públics municipals. Entenem que cal revertir les concessions de serveis públics i dur a terme una municipalització cedint aquests serveis, preferentment com a cooperativa als treballadors/ores que hi desenvolupin la seva activitat laboral. Cal entendre que el criteri d'un servei públic mai ha d'ésser el de l'obtenció de beneficis sinó el de donar un servei a la ciutat.

21

7

Incrementar la despesa social: Cal un augment dels recursos municipals destinats a educació i sanitat, per destinar-los a intervenció directa als col·lectius més desafavorits.

8

Potenciar la formació: S'ha d'instar al Departament d'Educació de la Generalitat perquè aposti per potenciar la formació professional en la mateixa escola; tot i que la formació ha de conjugar la formació professional amb la universitat i l'entorn productiu del municipi. En aquest sentit, cal un pacte seriós.

9

Planificar: Cal fer estudis periòdics sobre desigualtats, pobresa i exclusió. Considerem que abans d'actuar cal saber què passa i per què passa. L'ajuntament hauria de disposar de la informació necessària sobre com està afectant la crisi les classes populars del municipi i, en funció d'això, prioritzar unes línies de treball o unes altres. Aquests estudis de, per exemple, les mesures PIRMI, han de permetre a l'ajuntament disposar d'un diagnòstic fiable –tot i que algunes d'elles no siguin estrictament de l'àmbit municipal– i han de permetre a l'ajuntament realitzar pressió per la seva dignificació. Entenem que és imprescindible crear un observatori de la pobresa municipal per realitzar aquests estudis, tractar aquestes dades i planificar les accions de resposta corresponents.

10

Garantir un dret real a l'habitatge: Entenem que l'habitatge és un dret i no una mercaderia per comerciar-hi, és per això que demanem que el ple de l'ajuntament aprovi un reglament sobre els habitatges buits que ha de permetre exercir una pressió fiscal sobre aquests (ja prevista per l'ordenament jurídic actual). La sortida d'aquests pisos al mercat i els que pugui recuperar l'ajuntament ha de permetre a l'ens públic establir una bossa d'habitatges públics amb lloguers justos en funció de la renda dels seus habitants. Demanem, també, que s'aprovi de manera immediata i urgent un acord per evitar els desnonaments, a l'estil de l'aprovat en algunes ciutats de l'estat francès; en aquest cas l'ajuntament ha d'ésser un element actiu en la gestió i els tractes que l'afectat pel desnonament hagi de tenir amb l'entitat bancària corresponent.

11

Blindar l'accés als serveis bàsics de les persones immigrades: Cal que l'ajuntament mostri de manera clara i ferma la seva voluntat inexplícita de no cedir les dades del padró per a expulsions de persones immigrades sense papers i per tal d'evitar que a aquestes persones se'ls negui l'accés als serveis bàsics.

12

Iniciar les activitats productives d'inserció: S'han d'impulsar, per exemple, els horts comunitaris per part de persones amb risc d'exclusió, monitoritzades i formades per part de tècnics de l'ajuntament.

13

Ajudar els treballadors autònoms: Per tal que aquests treballadors / aquestes treballadores puguin accedir als fons necessaris per continuar desenvolupant la seva activitat, l'ajuntament ha d'intervenir activament en els tràmits necessaris amb l'entitat bancària negociant crèdits tous i oferint-los garanties. Caldrà que l'ens municipal estableixi un protocol amb aquests treballadors / aquestes treballadores per aquests tràmits.

14

Redistribuir els ingressos de l'ajuntament: Cal que l'Ajuntament, en base als ingressos obtinguts, prioritzi essencialment aquelles despeses de caràcter netament social i doti els serveis públics dels fons necessaris encara que això signifiqui l'aturada d'obres o inversions d'algun altre tipus.

15

Acabar amb l'estructura empresarial de l'ens municipal: Cal l'immediat desmantellament de l'estructura empresarial creada pel govern municipal que duplica estructures i provoca despeses importants en les figures, com ara els gerents amb més poder i capacitat de decisió que càrrecs polítics escollits per totes i tots que desnaturalitzen i fan opac el funcionament de l'ajuntament. Qualsevol organisme públic ha de tenir com a objectiu el servei a les persones i no la recerca del benefici.

www.cup.cat